

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ระบบเทศบาลกับผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจมณฑลนครศรีธรรมราช
ชื่อนักศึกษา	นางสาวนิคมัย นันทแสง
สาขาวิชา	ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ภาควิชา	ประวัติศาสตร์
ปีการศึกษา	2536

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในมณฑลนครศรีธรรมราชในช่วงที่ปกครองด้วยระบบเทศบาล ระหว่าง พ.ศ. 2439 - 2476 ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นระยะที่สินค้าของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะดีบุกและยางพารา เป็นที่ต้องการในตลาดต่างประเทศมากขึ้น ทำให้มีการขยายตัวของการผลิตสินค้าดังกล่าวในมณฑลนครศรีธรรมราช นอกจากนี้ การขยายแหล่งผลิตดีบุกและยางพาราในเขตอื่นๆยังช่วยให้การผลิตข้าวของมณฑลนครศรีธรรมราชขยายตัว เนื่องจากข้าวเป็นที่ต้องการของประเทศใกล้เคียง เช่นอาณานิคมสเตรทแซทเทิลเมนต์ของอังกฤษและสหพันธ์รัฐมลายู การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในมณฑลนครศรีธรรมราชจึงมีแรงผลักดันจากปัจจัยภายนอก ขณะเดียวกัน การปรับปรุงรูปแบบการปกครองท้องถิ่นเข้าสู่ระบบเทศบาลก็ทำให้รัฐบาลกลางสามารถเข้าไปควบคุมผลประโยชน์ในท้องถิ่น และวางนโยบายพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การควบคุมอำนาจทางการเมืองมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกลุ่มนายทุน ส่วนนโยบายของรัฐซึ่งเน้นการปรับปรุงเส้นทางการคมนาคมทำให้มณฑลนครศรีธรรมราชมีความพร้อมที่จะขยายการผลิตและการค้า ปัจจัยทั้งทางเศรษฐกิจและการเมืองจึงมีความสัมพันธ์กันและมีผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจของมณฑลนครศรีธรรมราช

เนื้อหาในวิทยานิพนธ์แบ่งเป็น 6 บท

บทที่หนึ่ง บทนำ กล่าวถึงที่มาและความสำคัญของปัญหา ประเด็นหลัก ที่ผู้ศึกษาให้ความสนใจซึ่งได้แก่ลักษณะที่เศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป และผลกระทบของการ ปฏิรูปการปกครองต่อสภาพเศรษฐกิจ

บทที่สอง กล่าวถึงสภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองของบริเวณสามหัว เมืองภาคใต้ฝั่งตะวันออก ซึ่งได้แก่ นครศรีธรรมราช สงขลาและพัทลุง ช่วงก่อนพ.ศ. 2439 จากการศึกษาพบว่าบริเวณนี้เริ่มมีการขยายตัวของการผลิต และการค้าเห็นได้ชัดขึ้นในช่วง รัชกาลที่ 5 ระยะเดียวกันนั่นเอง รัฐบาลก็ได้เริ่มดำเนินการเพื่อเข้าไปควบคุมการปกครอง ในท้องถิ่น ในขณะนี้ได้กล่าวถึงปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้รัฐบาลตัดสินใจปฏิรูปการปกครองในบริเวณ สามหัวเมืองดังกล่าว ซึ่งได้แก่ปัจจัยทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ

บทที่สาม ศึกษาผลกระทบของการจัดตั้งมณฑลเทศาภิบาลต่อโครงสร้าง เศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาจุดประสงค์หลักของการนำระบบเทศาภิบาลเข้ามาใช้นั้นคือความต้องการที่จะตัดทอนอำนาจกลุ่มผู้นำเดิมและความต้องการของส่วนกลางที่จะควบคุมผลประโยชน์ที่ได้รับจากท้องถิ่น แต่เนื่องจากกลุ่มผู้นำเดิมมีบทบาททั้งด้านการปกครองและ เศรษฐกิจ การจัดตั้งมณฑลเทศาภิบาลจึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและขยายกลุ่มผู้ลงทุนทาง เศรษฐกิจ โดยกลุ่มผู้นำเดิมซึ่งเคยอยู่ในฐานะผู้ลงทุน ผู้ควบคุมผลประโยชน์จะลดบทบาทลงเมื่อ เลื่อนอำนาจทางการเมือง นายทุนเอกชนโดยเฉพาะชาวจีนจะเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ส่วน การควบคุมผลประโยชน์และความล้ามารถในการเข้าควบคุมการบริหารงานทำให้รัฐบาล กลางล้ามารถกำหนดนโยบายเกี่ยวกับท้องถิ่นได้มากขึ้น

บทที่สี่ ศึกษาரசยะเอียดของนโยบายที่รัฐบาลใช้ในการพัฒนามณฑลนคร ศรีธรรมราช จากการศึกษาพบว่ารัฐบาลไม่มียุทธศาสตร์ในการพัฒนาเศรษฐกิจโดยตรง แต่มี บทบาทในการปรับปรุงเส้นทางคมนาคม โดยเฉพาะการสร้างทางรถไฟสายใต้ใน พ.ศ. 2461 ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในการขยายแหล่งผลิตและขยายชุมชนการค้า

บทที่ห้า ศึกษาภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นระหว่าง พ.ศ. 2439 - 2478 โดยพิจารณาปริมาณการค้า ลักษณะของการผลิตและการค้าสินค้าออก ที่สำคัญของมณฑลได้แก่ ข้าว ดีบุก ยางพารา และปศุสัตว์

บทสุดท้าย คือบทสรุป ซึ่งกล่าวถึงประเด็นหลักของวิทยานิพนธ์นี้ทั้งหมด

and to lay down future policies. Political control resulted in the rising of new group of entrepreneur, while Government's policies which concentrated on improving transportation system made Monthon Nakhon Si Thammarat more ready for future expansion of production and trade. Political and economic factors were therefore related, both had an effect on changing economic conditions of Monthon Nakhon Si Thammarat.

The content of this thesis is divided into 6 chapters:

The introduction gives the background of the study and points out the main problems which the author is interested. There are the way in which the economy of this area had changed, and the effects of political reform on economic conditions.

Chapter 2 looks at economic and political conditions of three provinces in the eastern coast of South Thailand, (Nakhon Si Thammarat, Songkla and Phattalung) before A.D. 1896. It can be established that production and trade in this area began to expand markedly during King Rama V's reign. During the same period, the central Government started to gain political and revenue controls in the provinces. This chapter explains factors which influenced Government's decision to undertake a political reform in the three provinces.

Chapter 3 studies the establishment of Monthon Thesaphiban and its effects on local economic structures. This is by considering two main objectives of the Thesaphiban system, that is, the need to cut down political influence of existing local elite and the need to control revenue. Since local elite

had both political and economic roles, the establishment of Thesaphiban system resulted in replacing the local elite with new groups of entrepreneur, especially the Chinese. At the same time, the control of revenue and administration in the provinces enabled the central Government to lay down new policies.

Chapter 4 studies in detail policies which the central Government used to develop Monthon Nakhon Si Thammarat. It is found that the central government had no policy which was directly intended for developing the economy. But its role in developing transportation system, especially the building of southern railway in A.D. 1918, helped the development of export production, both in the expansion of production and in the expansion of trading centers.

Chapter 5 studies the overall picture of economic changes which occurred during A.D. 1896 - 1933, by looking at the amount of trade, patterns of production and trade of important export commodities, such as rice, tin, rubber, and livestock.

The last chapter is a conclusion which summarises the overall content of this thesis.